SosyalBen Akademi

18-19 Mayıs Digital Camping For Community

Sonuç Raporu

İÇİNDEKİLER

Dünyadan Biz Sorumluyuz…… 3

SosyalBen Vakfı Hakkında…… 4

SosyalBen Akademi Hakkında…….. 5

Digital Camping For Community Hakkkında…… 6

Sunuş……. 9

Amaç ve Kapsam…….. 10

Katılımcı Demografisi……11

Ana Komiteler ve Alt Başlıkları……13

Giriş……14

Gönüllülük vs e-Gönüllülük……...15

a. Mevcut durum analizi
b. Sorun tespitleri
c. Çözüm önerileri

Dijitalleşen Dünyada Sosyal Girişimcilik ……..23

a. Mevcut durum analizi
b. Sorun tespitleri
c. Çözüm önerileri

Bir İş/Kariyer Olarak Sosyal Girişimcilik…….. 31

a. Mevcut durum analizi
b. Sorun tespitleri
c. Çözüm önerileri

Kapanış…… 37

Kaynakça……. 39

Dünyadan Biz Sorumluyuz

Günümüz dünyasında sosyal sorumluluk kavramının önemi gün geçtikçe artıyor. Artık toplumlar, vatandaşların sosyal ve çevresel dönüşümü gerçekleştirmede çok önemli role sahip olduğunun ve insan merkezli bir kalkınmanın öneminin farkındalar. Artık biliyor ve kabul ediyoruz ki, sorumlu ve becerikli bir sivil toplum aracılığıyla değişiklikler desteklenebilir ve kalkınmaya katkı sağlanabilir.

Gelinen bu noktada gönüllülük algısı tüm dünyada olduğu gibi bizim ülkemizde de hızlı bir şekilde yayılmaktadır. Sosyal sorumluluk projeleri ile ilgilenenler toplumda duyarlı bireyler olarak nitelendirilirken, toplum adına bir soruna çözüm üretiyor olmak son derece popüler konulardan biri olmuştur. Birçok öğrenci ve yetişkin yaptığı sosyal sorumluluk projeleri ile üniversitelerden ve iş başvurularından kabul almış; firmalar ise yaptıkları sosyal sorumluluk projeleriyle markalarının sektörde fark yaratmasına olanak sağlamıştır.

Biz, SosyalBen Akademi olarak, bireyler ve kurumları topluma karşı bilinçli ve duyarlı yetiştirmek istiyoruz. Bunun için sosyal sorumluluk projelerinin ömür boyu benimsenmesi gereken bir sorumluluk olması gerektiğini düşünüyoruz. Bireyleri ve markaları doğru projeyle buluşturarak bireylerin kişisel gelişimine, iş performansına ve akademik başarısına katkı sağlayacak; markaların ise fark yaratmalarına yarayacak sosyal sorumluluk projelerinde danışmanlık hizmeti veriyoruz. Geleceğin dünyasında topluma profesyonel gönüllüler yetiştirirken, yerelde de gönüllülük değerini ve oranını arttıran öncü bir danışmanlık şirketi olmayı hedefliyoruz.

Gelin, SosyalBen Akademi ile birlikte, sosyal bireyler olarak siz de gönüllü bir toplum oluşmasına destek olun. Çünkü, Dünyadan Biz Sorumluyuz.

Sevgilerimle,

Ece Çiftçi

SosyalBen Vakfı Hakkında

SosyalBen Vakfı, 7-13 yaş arası çocukların yeteneklerini keşfetmelerini ve geliştirmelerini amaçlayan; bu amaç doğrultusunda kişisel gelişimlerine katkı yaparak ulusal ve uluslararası düzeyde saha ve eğitim çalışmaları gerçekleştiren; çocuk ve gençlerin yaşadıkları dünyadan sorumlu bireyler olarak yetişmeleri için sosyal sorumluluk, girişimcilik, gönüllülük bilinçlerini ve becerilerini güçlendirmeyi amaçlayan, çalışmalarını 18-25 yaş arası üniversite öğrencisi gönüllüleri ile gerçekleştiren bir sivil toplum kuruluşudur. SosyalBen Vakfı, dezavantajlı bölgelerde yaşayan 7 – 13 yaş aralığındaki çocukların sosyal gelişim ve sosyal kimliklerini desteklemek; ufuklarını genişletmek, özgüvenlerini güçlendirerek daha mutlu bireyler olarak yetişmelerine katkı yapmak; paylaşım ve toplumsal yaşam bilinci kazanmalarını desteklemek ve tüm bunların sürekliliğini sağlamak misyonu ile sosyal benliğinin ve yeteneklerinin farkında güçlü nesillerden oluşan bir toplum vizyonu ile çalışmaktadır.

SosyalBen Vakfı'nın Ufku

Sosyal benliğinin ve yeteneklerinin farkında güçlü nesillerden oluşan bir toplum hayal ediyoruz.

SosyalBen Vakfı'nın Amacı

Dezavantajlı bölgelerde yaşayan 7 – 13 yaş aralığındaki çocukların sosyal gelişim ve sosyal kimliklerini desteklemek; ufuklarını genişletmek, özgüvenlerini güçlendirerek daha mutlu bireyler olarak yetişmelerine katkı yapmak; paylaşım ve toplumsal yaşam bilinci kazanmalarını desteklemek ve tüm bunların sürekliliğini sağlamaktır.

SOSYALBEN AKADEMİ HAKKINDA

SosyalBen Akademi 2015 yılında Ece Çiftçi tarafından kurulmuş SosyalBen Vakfı'nın ikinci iktisadi işletmesidir.

Sosyal girişim tabanlı bir kuruluş olan SosyalBen Akademi, Türkiye'deki gönüllülük oranını artırabilmek ve daha yaşanılabilir bir dünya yaratmak için kurumsal firmalara, eğitim kurumlarına ve öğrencilere sosyal sorumluluk proje danışmanlığı hizmeti vermektedir.

Verilen danışmanlık ile öncelikli olarak bireylerin gönüllülük faaliyetlerine katılımının yaygınlaştırılması amaçlamakta ve bu kapsamda bireylerin ve kurumların sosyal sorumluluk saatlerini en aktif, verimli ve yaratıcı şekilde geçirmeleri için kişiye ve kuruma özel sosyal sorumluluk programı hazırlanmaktadır.

Verdiği danışmanlık hizmeti karşılığında kâr payının %45'ini SosyalBen Vakfı'na aktararak toplumsal faydaya sürdürülebilir bir şekilde katkı sağlamaktadır. SosyalBen Vakfı'nın yaptığı çalışmaları daha yakından inceleyebilmek için www.sosyalben.org sayfasını ziyaret edebilirsiniz.

SosyalBen Vakfı'nın çalışmalarına bütçe oluşturmak amacıyla kurulan bir diğer iktisadi işletme olan SosyalBen Store çeşitli ürünlerin yer aldığı satış mağazasıdır. Ürünlerin tamamı gönüllüler ve destekçiler tarafından tasarlanmakta olup; SosyalBen Store ürünleri arasında çeşitli nitelikte defterler, şemsiyeler, kupalar, tohum kalemler, telefon kılıfları, çok amaçlı çantalar ve bez çantalar yer almaktadır. SosyalBen Store satışını gerçekleştirdiği ürünlerden elde ettiği gelirin %35'ini daha çok çocuğa ulaşması amacıyla SosyalBen Vakfı'na aktarmaktadır.

SosyalBen Akademi'nin kurucusu Ece Çiftçi Kagider, Ekonomist ve Garanti Bankası'nın düzenlediği Türkiye'nin Kadın Girişimcisi Yarışması'nda SosyalBen Akademi'de kurduğu sosyal girişimcilik modeli ile 34.000 kadın arasından Türkiye'nin Kadın Sosyal Girişimcisi seçilmiştir.
SosyalBen Akademi, eğitim sektöründeki en başarılı birey/kurumları bir araya getiren; öğrenme, ağ kurma ve büyüme fırsatları sunan küresel bir eğitim konferansına davet edilerek eğitim sektöründeki en yenilikçi ve başarılı 50 eğitim modelinden biri şeçilmiş ve GFEL (Global Forum for Education and Learning) ödülünü almaya hak kazanmıştır.

SosyalBen Akademi

Dünyadan Biz Sorumluyuz

Digital Camping For Community Hakkında

Ülkemizi ve dünyayı derinden etkileyen pandemi nedeniyle uyguladığımız sosyal izolasyon sürecinin içerisinde özellikle 14-25 yaş arasındaki gençlerin toplumsal fayda üretme çabasının sekteye uğramaması ve sürdürülebilirliği için farklı okullardan ve şehirlerden Digital Camping For Community ile 163 genç 18-19 Mayıs tarihlerinde ‘’Gönüllülük vs e-Gönüllülük’’,’’Dijitalleşen Dünyada Sosyal Girişimcilik’’ ve ‘’Bir İş/Kariyer olarak Sosyal Girişimcilik’’ komiteleri hakkında sorun analizi, çözüm önerileri, çözümlerin raporlandırılması için dijital ortamdan bir araya gelmiştir.

Digital Camping For Community 18-19 Mayıs tarihleri arasında 2 aşamalı olarak gerçekleştirilmiştir. 18 Mayıs tarihinde komitelerin ilgili webinarlarının ardından, 19 Mayıs tarihinde çalıştayın gruplarının bir araya gelmesi ile tamamlanmıştır. Çalıştay süresince katılımcılar kendi komitelerinin çözüm gruplarında yer almalarının yanı sıra gün akışı içerisinde ‘’Bireysel Gönüllülük’’,’’Kurumsal Gönüllülük’’,’’Global Gönüllülük’’ üzerine uzman konuklarla bir araya gelmişlerdir. Son olarak genel bir değerlendirme yaparak dijital kampı tamamlayan gençlerin yorumları rapor içerisinde ‘’Digital Camping For Community Katılımcı Yorumları’’ başlığı altında yer verilmiştir.

18-19 Mayıs tarihlerinde düzenlenen Digital Camping For Community Program Akışı aşağıdaki gibidir;

18 Mayıs Pazartesi	**19 Mayıs Salı**
Dijitalleşen Dünya'da Sosyal Girişimcilik Webinarları 17.30-17.50 Mesut Keskin 17.50-18.10 Eray Erdoğan 18.10-18.30 Oğuzhan Canım **Bir İş/Kariyer Olarak Sosyal Girişimcilik Webinarı** 18.45-19.30 Ali Ercan Özgür	**Gönüllülük & e-Gönüllülük Webinarı** 10.30-11.15 Ece Çiftçi & İbrahim Betil **11.30-11.40 Çalıştay Açılışı** 11.45-12.15 Bireysel Gönüllülük Üzerine Konuk Konuşmacı- İdil Gazioğlu 12.15-12.20 Aile Fotoğrafı 12.20-13.00 Mevcut Durum Analizi ve Alt Komite Sorun Analizi Çalışmaları 13.00-13.15 Mola 13.15-13.45 e-Gönüllü / Kurumsal Gönüllülük Üzerine Konuk Konuşmacı- Ayşe Dönmez 13.45-14.15 Komitelerin Çözüm Önerileri 14.15-14.30 Mola 14.30-15.00 Yabancı Gönüllüler / Global'de Gönüllülük Deneyimi Hakkında Konuşma- Tyne Govier 15.00-15.30 Sonuç ve Sunuş Üzerine Tartışma 15.30-16.00 Kapanış

Digital Camping For Community Kazanımları:

1. Digital Camping For Community ile belirlenen komiteler hakkında bireyler dijital ortamdan da toplumsal sorunları değerlendirme ve tartışma fırsatı bulur.
2. Belirlenen toplumsal sorunlara yönelik çözüm önerileri listelenerek toplumsal duyarlılıkların ve konuya ilişkin farkındalıkların artmasına katkı sağlanır.
3. Bireylerin gençlik döneminde sosyal sorumluluk bilincinin gelişmesinin ve konuya ilişkin farkındalıklarının artması amaçlanır.
4. Ekip çalışması ile sivil toplum ve sosyal girişimcilik alanlarına katma değer sağlanır.
5. Bireylerin Digital Camping For Community dijital kampı sırasında yapılan sorun analizi ile gözlem ve araştırma becerilerinin gelişmesine destek olunur.
6. Grup çalışmalarına katılarak iletişim becerileri geliştirilir.
7. Çözüm gruplarında yer alarak çözüm odaklı bir birey olma konusunda adım atılır ve görev dağılımlarıyla sorumluluk üstlenme yeteneği geliştirilir.

SosyalBen®
AKADEMİ

SUNUŞ

Yükselen bir değer olarak Türk gençliğinin ülkemizi kalkındıracak çalışmalar yapma potansiyeline inanıyoruz ve inancımız doğrultusunda gençlerin aktif rol oynayabilecekleri çalışmaları gönülden destekliyoruz.

Bu doğrultuda Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın Gönüllülük Politikası gereğince Sn. Gençlik ve Spor Bakanı Dr. Mehmet Kasapoğlu'nun da belirttiği '' Yaklaşık 20 milyon gencimizle Avrupa'nın en genç nüfusa sahip ülkesiyiz. Sürdürülebilir kalkınmada en önemli unsur olan gençlerimizin insani yardımda önce milli değerlere bağlı, çevreye ve tabiata saygılı, girişimci ruha sahip toplumsal hayata aktif bir şekilde katılan ve temel hak ve hürriyetlerinde etkin bir şekilde kullanan uluslararası alanda akranlarıyla rekabet edebilecek seviyede güçlü şekilde yetişmelerini sağlamak, bakanlığımızın en temel çalışma alanlarındandır" söyleminden hareketle oluşturduğumuz Digital Camping for Community Programında Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın önceliklendirdiği kavramlar gençlerin persfektifi ile ele alınmıştır.

Yeni neslin sivil toplum kuruluşu olarak gerçekleştirdiğimiz bu dijital kamp çalışmasına gençlerimizin etkin katılımı sağlanmıştır. Hazırlanan bu raporda belirlenen ana komiteler kapsamında sorun ve önerilen çözümler katılımcı gençlerimizin tespitleri ile şekillenerek son haline getirilmiştir.

Geleceğimizin ve ümidimizin mimari gençlerimize, sağladıkları tüm katkılar adına yürekten teşekkür ederiz.

SosyalBen AKADEMİ

AMAÇ

Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın Gönüllülük Politikası ışığında gençleri sosyal izolasyon döneminde desteklemek, gönüllülük faaliyetlerini sürdürmeleri konusunda teşvik etmek, dijitalleşme ve sosyal girişimcilik kavramlarını içselleştirmelerini sağlamak amacıyla Digital Camping For Community dijital kampı hayata geçirilmiştir.

KAPSAM

Hayata geçirilen Digital Camping For Community dijital kampına Türkiye'nin 36 farklı ilinden ve dünyanın 3 farklı ülkesinden 163 genç katılım sağlamıştır. Bu gençlerin 53'ü lise, 110'u üniversite öğrencisidir. Genç katılımcılar 2 gün boyunca süren dijital kamp kapsamında 3 temel ana komitede gönüllülük, dijitalleşme ve sosyal girişimcilik kavramlarını ele alarak toplumsal kalkınmaya yönelik etkisinin artırılması bakış açısıyla durum tespiti, sorun analizi ve çözüm önerileri geliştirmiştir.

SosyalBen AKADEMİ

Digital Camping For Community Katılımcı Demografisi

18-19 Mayıs tarihlerinde gerçekleştirilen **Digital Camping For Community** dijital kamp çalışmasına **163 katılımcı** dahil olmuştur.

Katılımcıların Yaş Dağılımı

- Dijital Kamp çalışmasına katılım sağlayan gençlerin yaş dağılımları aşağıdaki gibidir.

Katılımcıların Bulundukları Ülke-Şehir Dağılımları

Dijital Kamp çalışmasına katılım sağlayan gençlerin bulundukları ülke ve şehir dağılımı aşağıdaki gibidir.

- Türkiye'nin **36 farklı ilinden** katılım sağlanmıştır.
- En çok başvuru alınan üç il **İstanbul, Bursa ve Ankara** olmuştur.

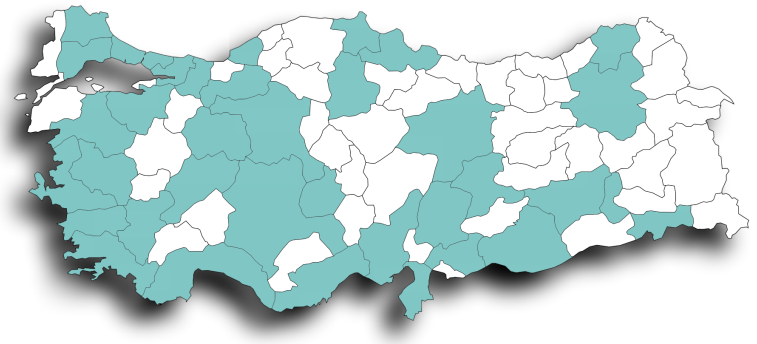

- Ülke bazında **Türkiye** dışında; **Polonya, İngiltere ve Kanada'dan da** katılım sağlamıştır.

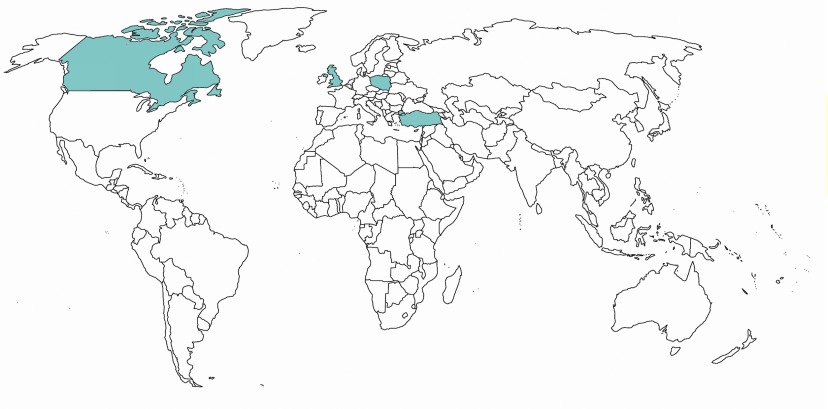

Digital Camping For Community Komiteleri ve Alt Başlıkları

Gönüllülük vs e-Gönüllülük Komitesi

1. Gönüllülük Hak ve Sorumlulukları
2. Gönüllü ve e-Gönüllü Motivasyonu
3. Gönüllü ve e-Gönüllü Katılımı

Dijitalleşen Dünyada Sosyal Girişimcilik Komitelesi

1. Dijital Okur Yazarlık
2. Sosyal Girişimcilik Projelerinde Görünürlük
3. Dijital Devrimde Sosyal Girişimcilik Kavramları

Bir İş/Kariyer Olarak Sosyal Girişimcilik Komitesi

1.Gençlerin Sosyal Girişimci Kimliğine Bakış Açısı
2. Sosyal Girişimin Bölgesel Kalkınmadaki Rolü / Türkiye'de Sosyal Girişimciliğin İstihdama Katkıları
3.Sosyal Girişimciliğin Yaygınlaşmasında Gençlerin Rolü

SosyalBen® AKADEMİ

GİRİŞ

18-19 Mayıs tarihlerinde Digital Camping For Community'e katılım sağlayan 14-25 yaş aralığındaki 163 genç; Gönüllülük kavramını, gönüllü hak ve sorumluluklarını, gönüllülük katılımının artması için yapılabilecekleri, sosyal girişimciliğin ülkemizdeki yerini, kuruluş hikayelerini, çözüm önerileri ve karşılaştıkları zorlukları sosyal girişimcilerden dinleme fırsatı bulmuştur. Gençler bunun ardından kendi seçtikleri komitelerin konu başlıkları ile ilgili fikirlerini, hedeflerini ve sorun tanımlamalarını gerçekleştirebilmek amacıyla düzenlenen çalıştaya katılım sağlamışlardır.

Gençler hem dijital gelişmelerin ortaya çıkardığı köklü değişikliklerin problemlerinin tanımlanması ve çözülmesini temel alırken, hem de bir sosyal girişimin ortaya çıkmasında atılması gereken adımlar ile ilgili görüşlerini aktararak; planlama, uygulama ve analiz etme adımlarının izleyerek bakış açılarını paylaşmışlardır. Aşağıda 3 temel konu başlığında gençlerin meselelere kendi perspektiflerinden yaklaşarak bildirdikleri fikir ve görüşlere yer verilerek mevcut durum, sorun analizleri ve çözüm önerileriyle hazırlanan rapor sunulmaktadır.

sosyalben AKADEMİ

Gönüllülük & e-Gönüllülük

Gönüllülük & e-Gönüllülük Komitesine katılım sağlayan gençler, problemlerin tanımlanmasından önce mevcut durum analizinde bulunmuşlardır. Mevcut durumun değerlendirilmesi için ise probleme yaklaşımın ve bu problemin çözüm önerilerine dair fikirler ve öneriler geliştirilmiştir. SWOT analizi ile mevcut durumu geniş bir perspektif ile okuyabilen gençler, ardından sorun analizine odaklanmış ve belirlenen ortak sorunlar üzerinden çözüm önerilerini SMART (Specific, Measurable, Attainable, Realistic, and Time Bound / Spesifik, Ölçülebilir, Ulaşılabilir, Gerçekçi ve Zamana Bağlı) bakış açısıyla üretmişlerdir.

Gönüllülük & e-Gönüllülük komitesi konuyu 3 ana başlıkta ele almıştır.

- Gönüllü & e-Gönüllü Katılımı
- Gönüllü & e-Gönüllü Hak ve Sorumlulukları
- Gönüllü & e-Gönüllü Motivasyonu

Gönüllülük & e-Gönüllülük Mevcut Durum Analizi

Gönüllülük en temel anlamı ile bireylerin maddi çıkar gözetmeksizin kendi istekleri ve iradeleri ile toplumsal faydaya destek olan çalışmalarda yer almasıdır. Sivil Toplum Örgütleri ise bu noktada önem kazanarak bireylerin gönüllü faaliyetlerde bulunmaları adına bir basamak oluşturmaktadır. Dünya genelinde bireyler eğitimden, çevreye ve sağlığa kadar farklı alanlarda gönüllü faaliyetlerine katılmaktadırlar. Bu doğrultuda da gönüllülüğe farklı tanımlar ve anlamlar yüklenmiştir. Dolasıyla bu kavram toplumların sosyo ekonomik düzeyleri ve kültürel özelliklerine göre de çeşitli anlamlar taşımakta bu çeşitlilik de karşımıza farklı gönüllülük tanımları çıkarmaktadır. Norveç'te ''Dugnad'' terimi ile Arap dünyasında ise gönüllü kutlamalarda ya da zor zamanlarda yardım etmekle ilişkili

‘’tatawa’’ kavramı ile gündeme gelmiştir. Güney Afrika’da ‘’ubuntu’’ ile diğerleri ile ilişki içinde olan bireyi tanımlamak gönüllülüğe yeni bir bakış getirmiştir. Gönüllülük konusu küresel düzeyde de pek çok kuruluş tarafından ele alınmıştır. Birleşmiş Milletler tarafından 2001 yılı Uluslararası Gönüllüler Yılı olarak ilan edilmiştir. Birleşmiş Milletler de 5 Aralık gününü Dünya Gönüllüler Günü ilan ederek kutlamaktadır.

Gönüllülük, toplumun ayrılmaz bir parçasıdır. Evrenselliği ise yadsınamazdır. Birleşmiş Milletler de oldukça farklı sosyal ve kültürel çevrelerde rastlanan gönüllülük faaliyetlerini tanımlarken ‘’büyük şemsiye’’ yaklaşımını benimsemiştir. Yine Birleşmiş Milletler Genel Kurulu’nda belirtilen tanımda gönüllülüğün kişinin özgür iradesi içinde gerçekleştirilen bir faaliyet olmasına, finansal bir karşılık beklemeden yapılmasına ve faaliyetin kamu yararına olması gibi üç temel unsur üzerinde durulmuştur. (State of the World’s Volunteerism Report, 2011)

Ülkemizde ise Gençlik ve Spor Bakanlığı yayınladığı Genç Gönüllüler 2019 Gönüllülük Yılı Stratejisi kitabında gönüllülüğü şu şekilde ifade etmiştir; ‘‘vaktin, diğer insan, grup veya kurumlara fayda sağlamak için sarf edildiği herhangi bir faaliyet olarak ifade etmiştir. Gönüllülük, insanların kişilere ve topluma fayda sağlamak için gerçekleştirmiş olduğu bir sosyal faaliyet şeklidir. Diğer bir tanıma göre gönüllülük; bizlere verilen akıl, beden, vakit, emek gibi pek çok kıymetin doğrudan karşılık beklemeden insanlarla ve diğer varlıklarla paylaşılmasıdır.’’ (Gençlik ve Spor Bakanlığı Gönüllülük Stratejisi, 2019)

Gönüllü çalışmaların ve faaliyetlerin daha kültürümüzün önemli bir parçası olduğu vurgulanmıştır. Bu bağlamda da 2019 yılında Gençlik ve Spor Bakanı Dr. Mehmet Muharrem Kasapoğlu, gençlerin projelerine ve fikirlerine önem verdiklerini vurgulayarak Bakanlık olarak 2019 yılını Gönüllülük Yılı kabul edildiğini açıklamıştır.

Öte yandan gönüllülük kavramı günümüz dünyasında teknolojik gelişimlerle birlikte yeni birtakım biçimler almıştır. Gelişen ve değişen dünya ile birlikte bu dijitalleşmeye ayak uydurmanın gerekli

olduğu düşüncesinden hareketle Türkiye'de ilk defa yeni neslin sivil toplum kuruluşu olarak SosyalBen Vakfı e-Gönüllülük üzerine bir çalışma dizini gerçekleştirmiştir.

e-Gönüllülük tanımı ise şu şekilde ifade edilmiştir; evde veya başka bir yerde erişilebilir ve web üzerinden erişimi olan bir bilgisayarda gönüllü olarak Internet üzerinden yapılan işlerdir. Bu faaliyetler sanal gerçeklikte yapılsa da sonuçları gerçek dünya için dikkate değer bir niteliktedir. İnternet üzerinden yapılabileceklerin ise sınırı yok; ücretsiz Web danışmanlığı, çeviri, bilgi araştırma, basın bültenleri, haber bültenleri, kampanyaları koordine etme, web sayfaları oluşturma, çevrimiçi kurslar, uzmanlık sağlama, grafik tasarlama, video düzenleme, içerik oluşturma, hukuk danışmanlığı, muhasebe danışmanlığı gibi çoğaltabileceğimiz desteklerden bahsedilebilir. İnternet; dünyayı daha iyi bir hale getirmek isteyen herkes için harika bir araç olabilir. Bu sanal aktiviteler mekân ve zamanın önündeki engelleri aşar, böylece fırsat eşitliği için de çok önemli bir rol oynamaktadır. Web'de gönüllü olmak, gönüllülük gibi; özgeciliğe, diğer insanlara yardım etme isteğine, çevreleyen alanın iyileştirilmesine ve zamanımızı ve becerilerimizi özverili bir şekilde kullanmaya hazır olma durumuna dayanmaktadır. Globalleşen yeni dünya düzeninde e-Gönüllülük kavramının sivil toplum kuruşlarının da gönüllü faaliyetlerini arttırması adına uluslararası faaliyetlere de katılımı kolaylaştırıldığı görülmektedir.

İnsan kaynağı, bir ulusun gerçek değeridir. Bu kaynağın gönüllü çalışmalar ile geliştirilmesi hem bireyler hem de toplumlar için güven ve dayanışmayı güçlendirerek çeşitli etkiler yaratmaktadır. Bu noktada da gönüllü faaliyetler hem kişilerin gelişimlerine hem de ulusların sosyal kalkınmasında büyük bir role sahiptir.

Gönüllülük kavramının Dünya'da ve Türkiye'de güçlü yönlerinin yadsınamaz olduğu bir gerçektir ve yukarıda da özetlenmiştir. Fakat bu kavramın Türkiye'de daha fazla yaygınlaşması ve geliştirilmesi adına mevcut durumdaki geliştirmeye açık yönleri üzerinde de durmak elzemdir. Gönüllülük kavramının mevcut durumdaki geliştirilmeye açık yönleri şu şekilde sıralanabilir; belirli bir sosyo ekonomik düzeye erişmiş kimselerin gönüllülük faaliyetlerine katılabilmesi, gelişime açık yönlerden

birisidir. Gönüllülüğün etiket olarak algılanması ve sadece sözde bir eylem olarak bireylerin bunu kullanması yine kavramın zayıf yönlerden birisidir. Gönüllülük kavramına özel okullardaki çocukların daha fazla ulaşabiliyor olması ve devlet okullarındaki süreçte çocukların bu kavram ile tanışamaması yine kavramdaki eşitsizliklerden kaynaklanan zayıf bir yön olarak belirtilebilir. Türkiye'de gönüllülüğün hak ettiği yere taşınması noktasında geliştirmeye açık yönlerin de dikkate alınması gerekmektedir.

Mevcut durum analizinde gençlerin Gönüllülük & e-Gönüllülük bakış açısı üzerindeki güçlü, zayıf yönleri ile ortaya çıkardığı fırsat ve tehditler ele alınarak başlanmış ve tüm yönleri dört farklı alan altında ele alınmıştır.

SWOT

Güçlü Yönler

1. Bireyler için kişisel gelişimlerine katkı ve sosyal kalkınmaya katkı sağlaması,
2. Gençlerin gönüllü faaliyetlere katılımda ve gençlik politikaları çerçevesinde daha etkin olması.

Zayıf Yönler

1. Sadece belirli bir sosyoekonomik düzeydeki bireylerin gönüllülük faaliyetlerine katılabilmesi,
2. Gönüllülük kavramına özel okullardaki çocukların daha fazla ulaşabiliyor olması ve devlet okullarındaki süreçte çocukların bu kavram ile tanışamaması yine kavramdaki eşitsizliklerden kaynaklanan zayıf bir yön olarak belirtilebilir.

Tehtitler

1. Gönüllülüğün bir etiket olarak algılanması ve sadece sözde bir eylem olarak bireylerin bu kavramı kullanması.

Fırsatlar

1. e-Gönüllülük kavramının ile birlikte dijital platformlar üzerinden de gönüllü çalışmaların/faaliyetlerin Türkiye'de daha fazla yaygınlaşması sağlanabilir.

Gönüllülük Türkiye'de bilinen ve yaygınlaştırılmaya çalışılan bir kavram olsa da e-Gönüllülük henüz tam anlamıyla bilinmemektedir. Gençlerin yaşadıkları dünyadan ve toplumdan sorumlu bireyler olmaları adına gönüllülük ve e-Gönüllülük alanında gerçekleştirilen çalışmalar büyük önem arz etmektedir. Gençler arasında bu iki kavramın geniş yer tutabilmesi gönüllü katılımı, motivasyonu ve gönüllü hak ve sorumlulukları gibi kavramların da açıklamasını beraberinde getirmektedir.

Yine ülkemizde mevcut gönüllülük kavramına baktığımızda son yıllarda yayınlanan raporlardan hareketle Dünya Bağışçılık Endeksi'nin 2018 Verilerine göre bir kurum bünyesinde gönüllülük için harcanan zaman açısından Türkiye, 146 ülke arasında 126. Sırada yer almaktadır. TÜSEV'in 2014 yılında yayınlamış olduğu rapora göre de Türkiye Gönüllü Faaliyetlere Katılma Süresi açısından 135 ülkede 132. Sırada yer almaktadır. Yine raporda Türkiye'de Gönüllü Olma Oran'ının %10'u geçmediği belirtilmiştir.

Gönüllülük & e-Gönüllülük Sorun Tespitleri

Ülkemizdeki verilerden hareketle katılımcı gençler göre bu noktadaki gönüllü katılımına dikkat çekmiştir. Gönüllü & e-Gönüllü katılımı noktasında gönüllülük kavramını anlatmak için çalışmaların yetersiz kaldığı belirtilmiştir. Sosyal Sorumluluk Projelerine gençlerin katılıma yönelmeleri adına sorgulama çerçevesinde topluma değer katmak için olgun düzeyde bir girişim olmadığını vurgulamışlardır. Sosyal Sorumluluk Projelerine toplumsal fayda yaratmak için teşvik etmenin yetersizliği ve bu alanda gerçekleştirilen politikaların daha geliştirilmesi gerektiği üzerinde durulmuştur. Ayrıca yapılan gönüllü çalışmaların yerele indirgenememesi de bir sorun tespiti olarak belirtilmiştir.

16 Nisan tarihinde Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın ve YÖK iş birliği ile Üniversitelerde lisans ve ön lisans öğrencileri ortak dersler altında seçebileceği "Gönüllülük Çalışmaları" adında yeni bir ders eklemesini umut verici bularak bu dersin ve bu çalışmaların MEB iş birliği çerçevesinde lise grubuna da indirgemenin gerekliliği üzerinde durulmuştur. Mevcut durumda da belirtildiği gibi lisede bazı özel okullarda gönüllülük çalışmaları kapsamında bir ders koyulabilirken devlet okullarındaki liseli gençlerin de öğretmen desteğiyle gönüllülük kavramının daha çok yayılacağına dikkat çekilmiştir.

Buna ek olarak lise yıllarında sosyal bir girişim kurmuş ve bu yönde çalışmalar gerçekleştirmiş genç rol modellerin de az olması bir sorun tespiti olarak dile getirilmiştir. Ülkemizde bu alanda çalışmalar gerçekleştirmiş bireylerin daha çok desteklenmesi, gençlere daha fazla rol model yaratılması ve bu alanda çalışmalar gerçekleştirilen kişilerin daha görünür kılınması gerektiği savunulmuştur.

Yine Türkiye'de gönüllülük kavramını belirleyen ve gönüllü yönetimi konusunda sivil toplum kuruluşlarının sorumluluklarının çerçevesini çizen yasal bir mevzuat bulunmaması üzerinde durulmuştur. Burada ifade edilen kavram ''Gönüllü Hak ve Sorumlulukları'' bağlamında değerlendirilmiştir. Gönüllü katılımı ve gönüllü motivasyonuna direk etki eden bu kavram üzerinde yasal mevzuat eksikliği gönüllü & e-Gönüllü katılımı ve motivasyonuna etki eden engeller arasında açıklanarak sorun tespiti olarak dile getirilmiştir.

Gerçekleştirilen gönüllü faaliyetleri kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar adına topluma fayda sağlayacak çalışmaların belge nazarındaki çalışmaların yeterli olmadığı yönünde bir sorun tespiti eklenmiştir. Gönüllü çalışmaların gençlerin kariyerinde bir nokta olarak belirtilmesi için bu çalışmaların belgelendirilmesinin önemli ve elzem bir motivasyon kaynağı yaratacağı dile getirilmiştir. Gönüllü ve e-Gönüllü motivasyonun Türkiye özelinde gerçekleştirilecek bir sistem ile gençlerin kariyerinde önemli bir nokta olması adına üniversite kabullerine yönelik bir çalışmada gönüllü & e-Gönüllü katılımının belgelendirmesi ile hayata geçirilecek bir sistemin gönüllülüğe bakış açısının yeni bir boyut getirebileceği belirtilmiştir.

Gönüllülük & e-Gönüllülük Çözüm Önerileri

Genç katılımcılar, gönüllü çalışmaların devlet politikaları tarafından daha fazla desteklenmesi adına bir dizi çalışmalar yapılmasını önermiştir. Bu noktada gönüllülük bilincini aşılanabileceği en uygun çalışmalar kapsamında gönüllülüğü ifade eden kamu spotlarına daha fazla yer verilmesi bir çözüm önerisi olarak belirtilmiştir.

Öte yandan gönüllülüğün öğretilebilen bir sorumluluk olması adına MEB iş birliği ile gönüllü çalışmaların bir ders olarak liselerde de verilmesi noktasında çalışmalar yapılması önerilmiştir.

Gönüllü Hak ve Sorumlulukları kapsamında gerçekleştirilecek çalışmaların tüm sivil toplum kuruluşlarının ortak katılımı ile devlet desteğiyle birlikte yasal bir mevzuat hazırlanması önerisinde bulunulmuştur. Ayrıca gönüllü hak ve sorumlulukları kapsamında çalışmaların yine lise ve üniversitelerde bir ders olarak eklenmesi gerektiğinden bahsedilmiştir.

Gençlerin problem ve ihtiyaçlarından evvel, beklenti ve potansiyellerini iyi analiz edilmesi konusunda yerel yönetimlerin gençlerin yanında olması bir çözüm önerisi olarak sunulmuştur. Ayrıca gönüllü & e-Gönüllü katılımı, motivasyonu hak ve sorumlulukları adına gerçekleştirilecek bütün çalışmaların birbiri ile ilişkili olduğu ve bu doğrultuda da tüm gönüllü çalışmalar adına gençlik politikalarının daha da fazla genişletilmesi için gençlere, sivil toplum kuruluşlarına ve politika belirleyicilerine her zamankinden daha çok görev düştüğü belirtilmiştir.

Sorun tespitindeki var olan senaryoların, birlikte hareket edilecek çalışmalar bütünü ile değişebileceği belirtilmiştir ve bir diğer çözüm önerisi olarak dile getirilmiştir.

14-25 yaş aralığındaki gençlerin yaşadığı dünyadan ve toplumdan sorumlu bireyler olmaları adına, Gönüllülük & e-Gönüllülük ana başlığı altındaki gerçekleştirilecek çalışmalarda etkin katılımda bulunmaları ve önemli birer aktör olmasının gerekliliği belirtilmektedir.

Bunun için de Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın özellikle 2020-2021 yılında Gönüllülük & e-Gönüllülük kapsamında yürüteceği çalışmalarda bu başlık altındaki Gönüllü katılımı, motivasyonu, hak ve

sorumlulukları gibi alt başlıkların en az ikisinde gençlerin etkin rol almaları, bu sürecin çözüm ortağı olarak konumlanmaları büyük önem arz etmektedir.

Gönüllülük bilincinin Türkiye'de hak ettiği noktaya getirilmesi konusunda 14-25 yaş aralığında Türkiye'nin çeşitli illerinden katılım sağlayacak gençlerin, çeşitli sivil toplum kuruluşlarının ve Gençlik Spor Bakanlığı himayesinde yılda bir kez düzenlenecek online bir buluşma ya da farklı şekillerde bir araya gelecekleri çalışmalarda yer almaları yine atılacak önemli somut adımlardan bir tanesidir. Bu buluşmalar neticesinde sunulan fikir ve paylaşımların çalışma sonunda yayınlanacak bir rapor ile birlikte kayda geçmesi, Gönüllülük &e-Gönüllülük başlığı altında tasarlanan çalışmalar için önemli bir yol haritası oluşturacaktır.

Dijitalleşmenin yoğun olduğu bu dönemde gençlerin katılımcı bakışlarının daha da geliştirilmesi adına gerçekleştirilecek iş birliklerinin, gönüllülük kavramının Türkiye'de hak ettiği yere gelmesi konusunda, bunun gibi atılacak somut adımların, uzun vadede büyük bir toplumsal fayda yaratma bilincine yol açması ön görülmektedir.

SosyalBen®
AKADEMİ

Dijitalleşen Dünyada Sosyal Girişimcilik

Dijitalleşen Dünyada Sosyal Girişimcilik komitesine katılım sağlayan gençler, problemlerin tanımlanmasından önce mevcut durum analizinde bulunmuşlardır. Mevcut durumun değerlendirilmesi için ise probleme yaklaşımın ve bu problemin çözüm önerilerine dair fikirler ve öneriler geliştirilmiştir. SWOT analizi ile mevcut durumu geniş bir perspektif ile okuyabilen gençler, ardından sorun analizine odaklanmış ve belirlenen ortak sorunlar üzerinden çözüm önerilerini SMART (Specific, Measurable, Attainable, Realistic, and Time Bound / Spesifik, Ölçülebilir, Ulaşılabilir, Gerçekçi ve Zamana Bağlı) bakış açısıyla üretmişlerdir.

Dijitalleşen Dünyada Sosyal Girişimcilik komitesi konuyu 3 ana başlıkta ele almıştır.

- Dijital Okur Yazarlık
- Sosyal Girişimcilik ve Dijital Görünürlülük
- Dijital Devrimde Sosyal Girişimcilik Kavramları

Dijitalleşen Dünyada Sosyal Girişimcilik Komitesi Mevcut Durum Analizi

UNICEF sosyal girişimcilerin özellikle de genç sosyal girişimcilerin karakterlerini; vizyoner, becerikli, engeller karşısında yılmayan, eleştiriye ve buna bağlı olarak iyileştirmeye açık alanlarını geliştirme özelliğine sahip, kendini misyon ve hedefine adayan inovatif, bir lider olarak sıralamaktadır. Bu kapsamda bakıldığında sosyal girişimcilikte en önemli alan girişimin toplumda önemli bir kesime fayda sağlayabilecek konular içinden seçilmesi ve bunun üzerine kar amacı güden bir yapı ile girişimin gerçekleştirilmesi ve iç (satış, sponsorluk gelirleri vb) ve dış finansman kaynakları (hibe, fon, teşvik vb) ile sürdürülebilirliğin sağlanmasıdır. Bu durumda da yine iyi bir iş planı ve planlama ile işe başlanmanın organizasyonun devamlılığı açısından önemi ortaya çıkmaktadır. Dijitalleşme bu fonksiyonların güçlenmesi, yaygınlaştırılması için fırsatlar doğururken,

dijital okur yazarlık kapasitesinin güçlendirilmesi oluşacak fırsatların devamlılığı için önem arz etmektedir.

Mevcut durum analizine dijitalleşmenin sosyal girişimcilik ekosistemi üzerindeki güçlü, zayıf yönleri ile ortaya çıkardığı fırsat ve tehditler ele alınarak başlanmış ve tüm yönleri dört farklı alan altında ele alınmıştır.

Sosyal girişimlerin dijital kitle araçları sayesinde geliştirdiği çözümlerin ulaşılabilir olması mottosunun sosyal alandaki varlığını güçlendirirken; erişimin kolaylığı ile problemleri tanımlamak, kaynağın keşfi, uygulama örneklerini gözden geçirebilmek ve ekosisteme dahil olabileceği fırsatları takip etmek gibi sosyal girişimin düzenlemesi gereken uygulama alanlarına zemin kazandırmıştır.

Bununla beraber, fiziksel şartların insan kapasitesi gereği, ortaya çıkardığı zaman ve varlık maliyetini düşüren dijitalleşme, girişimci adaylarının düşük maliyetler ile çalışmalara başlama motivasyonunu artırmış, fikir ve çözüm geliştirme süreçlerinde onlara diyalog alanları sağlamıştır. Erişimin kolaylığı ve hareket edebilme kapasitesinin güçlendirilmesi ile özgüven sahibi, çevresine hâkim, empati kaslarını geliştirmiş sosyal girişimciler veri analizi sayesinde iyileştirme, dönüştürme ve planlama aksiyonlarını otomasyon teknolojileri ile geliştirmiştir. Çevre, toplum, birey çemberinde geliştirilen sosyal çalışma yöntemlerinin paylaşılması, deneyim ve karşılaştırma analizinin üretilmesi, gözlem ve süreç yetkinliğinin kazanılması ve ölçümlenebilir hizmetlerin sunulması dijital tabanlı sistemlerin sosyal girişimcileri desteklediği diğer önemli kazanımlardır.

Getirdiği güçlü yönlerin yanında insan kabiliyetinin bir ürünü olan dijitalleşme, çok yönlü bilgiyi hızlı ve yaygınlaştırılabilir kılmak için tüm girdileri bir ortamda toplar. Bu da doğruluğu tartışılabilecek, belirli bilim ve etik disiplininden geçmeyen bilgilerin dijital ortamda dolaşımını sağlamıştır. Sosyal girişimler bu temelsiz bilgi havuzunda şeffaf ve hesap verilebilir bir ağ oluşturarak hem topladığı bilgilerin kaynağına odaklanmalı hem de toplumla güven inşasını temellendirmelidir. Bilgi kirliliğinin yanında veri güvenliğini sağlamak, dijitalleşen sosyal girişimlerin üzerinde durması gereken diğer bir zayıf yönüdür. Dijital araçlarla toplanabilen kişi ve kurum verileri temel insan hakları ihalelerine olanak sağlarken, çeşitli alışkanlıkların dönüştürülebilir olmasına, maddi kayıp ile zarar etmeye, kişisel kullanım alanlarının daralmasına ve güvensizliğe zemin hazırlar. Sosyal girişimciler veri güvenliğinin yanında kontrol ve denetim mekanizmalarının geliştirilmesine önem vermelidir. Dijital mecralar birçok farklı amaçlı içerikler sunarak insanların öğrenme kapasitelerini ve tercihlerini etkilemektedir. Günlük rutininde yeni bir içeriğe rastlamak kullanıcılar için kolay değildir. Sosyal faydanın yaygınlaştırılması, problemlerin gözlemlenebilmesi ve ortak dil oluşturmak girişimin başlarda yaşayabileceği zorluklar olarak öne çıkabilir.

Her yenilik gibi dijital eğilimdeki sosyal girişimcilerin gözlemleyebileceği fırsatlar; yeni düzenin sağladığı eşitlik, toplumsal duyarlılığın gelişmesi, sektörün büyümesi ile yeni iş kollarının ortaya çıkması ve küresel kültür ögelerinin gelişerek Dünya'nın tümüyle bağ kurabilmek olarak sıralanabilir. 2019'da yayınlanan We Are Social araştırmasına göre Türkiye'deki internet kullanımına ilişkin satır

başlıklarında 59,36 milyon kişinin internete erişiminin olması nüfusun büyük bir bölümünün (%72) dijital araçları benimsediği ortaya konmuştur. Ayrıca nüfusumuzun %93'ü yani 76,3 milyonu bir mobil cihaza sahip olmakla birlikte her sene bu rakamın gözle görülür biçimde artması, dijitalleşmenin ülkenin geneli tarafından kabul edildiğini göstererek, herkesin açık kaynak ile dijital hizmetlere erişebileceğini ortaya koymaktadır. Bu fırsat sayesinde toplumun tüm kesim ve gruplarına eşit bir şekilde bilgi paylaşımı, hizmet ve kapasite gelişimi sunulabileceği değerlendirilebilir. İnternet kullanım oranlarının günden güne yükselmesi, aynı zamanda haber alma kanallarının da artmasına, sorunların görünür olup çözüm geliştirilmesine olanak sağlamıştır. Dijitalleşme yarattığı çok yönlü bilgi akışını temel insan haklarının geliştirilmesi ve farkına varılması adına kullanıp, toplumsal duyarlılığın artmasına zemin hazırlayabilir. Uygulama geliştirme, siber güvenlik, tasarım, içerik hazırlama, iletişim çalışmaları, yazılım geliştirme, veri analistliği ve bilgi işlem programlamaları gibi birçok meslek kolunu ortaya çıkaran dijitalleşme, istihdam temelli çalışmalara çözüm üretebilirken, yeni sektörler ve alanlar ile sosyal girişimcilerin de artmasını sağlayabilir. Dijitalleşmenin ortaya koyduğu diğer bir fırsat ise Dünya vatandaşlığı ile kültürler arası bilinci gelişmiş, başka coğrafyadaki sorunları gözlemleyebilen, ortak amaçlar edinebilen bireyleri besleyebilme kapasitesidir. Gelişen çok kültürlülük, dil bariyerlerinin aşılabilmesi, iletişim araçlarının hızlılığı sayesinde küresel kültürün temelleri problemlerin çözülmesinde ana faktör haline gelebilir.

Dijitalleşmenin pozitif argümanları ile sosyal faydanın geliştirilebileceğine dair umutlu bir bakış açısı uygulamaların ve planlamaların önünü açsa da üstünde düşünülmesi gereken olgular olduğu da gözlemlenebilir. Dijitalleşmenin ortaya çıkardığı yenilikler, kullanım şekline ve yöntemine göre sivil alan veya sosyal girişimciler için tehdit unsurları doğurabilir. Bunlardan ilki, teknolojik gelişmelerin belirli bir finansal kapasitenin ürünü olduğunu hatırlayarak, güçlü devlet yatırımları ile geliştirilen dijital ağların tek taraflı çıkarlar gözetilerek yönlendirilmesinin mümkün olabileceğidir. Finansal açıdan güçlü, kolayca yatırımlarını geliştirebilecek şirketlerin dijital alanın çekiciliği ile bu alanda gösterdiği gelişmeler, dijital teknolojilerin tekelleşmesine neden olarak, yeni girişimcilerin ortaya koyduğu farklı hizmetlerin beklediği ilgiyi geliştirememesine neden olabilir. Bu aynı zamanda dijital araç kullanıcılarının benzer hizmet kanallarına mahrum bırakılması ile yönlendirilmiş içeriklere maruz kalması, yenilikleri takip edememesi ve fikirlerini dile getirememesine sebep olabilir. Dijitalleşmenin yeni bir ortam ile kablolarla sağlanmış yeni bir çevreyi topluma kazandırdığını

unutmamak gerekir. Bu da toplumların geliştirdiği etik ve ahlaki değerlerin bir arada yaşama kültürünün getirdiği unsurlar olarak dijitalleşmenin ortaya koyduğu bu yeni çevrede dinamiklerini kaybetmesine neden olabilir. Dijital araçlar sayesinde hızlıca kanalize olunan sosyal öğrenme metotları toplumların uzun yıllarda geliştirdikleri kültürel değerleri esnetme, kötü amaçlar doğrultusunda dönüştürme ve rasyonalizmden uzak, gerçeğin temele alınmadığı yönelimler dikkat edilmesi gereken diğer tehdit unsurlarındandır. Uluslararası ya da ulusal karar alma mekanizmalarının dijital evreni denetleyebilme kapasitesinin düşüklüğü, eşit olmayan, zamanla özgürlüklerin kısıtlandığı, kötü amaçlarla içeriklerin ortaya konduğu ya da siber suçların arttığı bir dijital evreni ortaya çıkarabileceğine dair görüş ve örnekler, yasal zeminin oluşturulması ile aşılması gereken tehditlerden diğeridir. Bugün bir bağımlılık olarak kabul edilen teknoloji bağımlılığı da, psikolojik ve toplum sağlığı bakımından ele alınarak değerlendirilmeli ve genç nesillerin teknoloji ile ilişkilerini sağlıklı bir şekilde sürdürmeleri için aile bilinçlendirilmelerine önem verilmelidir.

Dijitalleşen Dünyada Sosyal Girişimcilik Komitesi Sorun Tespitleri

Yapılan derin SWOT analizi ile sorun tespitinde somut başlıklar tartışılarak, pratik uygulama örneklerinin ortaya çıkması hedeflenmiş, gençlerin dijitalleşmeye dair okumalarının ışığında sosyal girişim tabanlı argümanların geliştirilmesi vizyonu sorunların analizinde temel değer olarak kabul edilmiştir. Bu çalışma ekseninde söz alan gençler, çevrelerinde öne çıkan sorunlar hakkında bilgi paylaşımında bulunarak, dikkat çekilmesi gereken birçok başlığı dile getirmişlerdir. Görüş belirtilen konular ise şu şekilde maddelendirilmiştir;

Dijitalleşmenin uzağında kalmalarına rağmen toplumsal karar alma mekanizmalarında öne çıkan ve günlük pratiklerini dönüştürmekte zorlanan yaş almış bireyler, teknolojinin içine doğmuş ve bunun yarattığı fırsatları değerlendirmeye çalışan gençler ve sosyal girişimcilerle sosyal uyumu kaybetmesi dile getirilen sorunların başındadır.

Dijital okur yazarlık konusundaki eğitim kapasitesinin geliştirilememesi ve genç nesillerin sosyal fayda temelli içeriklere ulaşabilmesinin mevcut yönlendirme ve zararlı içerikler nedeniyle zorlaştığı diğer bir sorun olarak ortaya konmuştur.

Toplumsal eşitsizliklerin günümüzdeki varlığı ile kent – kırsal ayrımının belirginleşerek, kentlerde yaşamayan gençlerin internet erişiminde alt yapısal sorunlar yaşaması ve erişimlerinin kısıtlanması, yaygınlaştırılmış sosyal girişim modellerinin dijital araçlarla tüm bölgelere eşit bir biçimde ulaştırılmasını engellemektedir.

Finansal kaynak yaratılarak, sürdürülebilir organizasyon modellerine ihtiyaç duyan sosyal girişimlerin bu kaynakları bulmakta yaşadığı problemler sorun tespitinde öne çıkan unsurlardan sonuncusudur.

Dijitalleşen Dünyada Sosyal Girişimcilik Komitesi Çözüm Önerileri

Yukarıda değinilen somut sorunlar ışığında, beyin fırtınası gerçekleştiren gençler, bu sorunların çözüm yollarına dair uygulama önerileri geliştirerek, sosyal girişim tabanlı misyonlarını ortaya koymuşlardır. Komitenin belirlediği sosyal girişimciliğin önündeki engellere somut çözüm önerileri için geliştirdiği; uzun vadeli sosyal fayda yaratmak amacıyla ve uzun vadede sosyal girişimciliğin yaygınlaştırılmasına zemin oluşturacak örnekler aşağıda özetlenmiştir.

İlk örnek için detaylandırılan SMART proje adımları, diğer somut çözüm önerileri içinde benzer şekilde uygulanabilir.

- Dijital ekosistemin genişleyerek kapsayıcılığını artırmak için 50 yaş üstü bireylere bilinçlendirme çalışmaları yaparak, dijital ortamın sağladığı faydalara ve çözümlere ortak olmalarını amaçlayan bir proje tasarısı yapılabilir.
  Bu projeye başlarken belirli bir bölge seçilerek hedef kitle belirlenir ve bu hedef kitle içerisinden sunulabilecek hizmetler doğrultusunda fayda oranını arttırmak için optimum katılımcı sayısı belirlenir. Gönüllü ekibine uygulanan eğitimen eğitiminin ardından proje

faaliyet dönemi başlatılabilir. Eğitim planlaması; teknolojik araçların kullanımı, internet kullanımı, siber güvenlik gibi konuları kapsar. Projenin hazılıkr aşamasında eğitimen eğitimleri ve katılımcı eğitimlerinin zamanı da planlanır. Bu zaman planı katılımcıların hazır bulunuşluğuna ve yapılan ihtiyaç analizine göre belirlenir. Projenin çıktılarını somut bir şekilde görebilmek için ise proje öncesinde ve sonrasında katılımcıların seviyelerini belirleyen testler uygulanır. Projenin raporlama döneminde ise tüm bilgiler ışığında sosyal etki analizi yapılarak farklı projelere ve kamuoyuna örnek teşkil edebilmesi adına hazırlanan rapor paylaşılır ve bu pilot uygulamanın değerlendirilmesinin ardından, sürdürülebilir olması için bir finansal model tasarısı gerçekleştirilir.

- Kötü amaçlarla hazırlanan içerik ve kaynaksız bilgilerin erişimini azaltmak için ebeveynlere eğitimler düzenleyerek, çocuklarının gelişim ve yönelimlerini analiz edebilmelerini ve gerekli sosyal yönlendirmelerin faydalarını desteklemelerini sağlamak.
- Temel hak ve özgürlükler çerçevesinde insan haklarının öncellendiği veri alışverişi ve içeriklerin korunarak denetlenebileceği yasa ve kanun çalışmaları için gerekli kamu departmanlarına tavsiye ve rapor sunmak.
- Sosyal Girişimlerin yönetişim, uygulama ve finansal kapasitelerini güçlendirecek uzman - girişimci - yatırımcı - kamu buluşmaları organize etmek. Çalıştay ve zirve organizasyonları sayesinde dijital tabanlı yenilik ve yatırım fırsatlarının okunabilmesine destek vererek, genç sosyal girişimcilerin ekosisteme dahil olabilmesini kolaylaştırmak.
- Haritalama çalışmalarının geliştirilmesi ile mevcut internet hizmetlerine ulaşamayan ya da sınırlı şekilde ulaşan bölge ve mahalleleri tespit ederek, erişim desteğini güçlendirecek iletişim kanalları geliştirmek. Çevrim içi geliştirilecek bu hizmette, servis sağlayıcılar ile geniş bir ağ kurularak, bölgedeki sorunların analiz edilmesi ve giderilmesi sağlanabilecektir.
- Dijital okur yazarlığın geliştirilmesi için içerik hizmetleri ve iletişim çalışmaları düzenlemek. Kullanıcıları kaynağı belirtilmiş haber ve içeriklere ulaşmasını sağlayacak mecraları destekleyerek, başarı örneklerini çoğaltmak.

- Kız çocuklarının internete erişebilmesinin yanında kodlama, içerik geliştirme ve programlama konularında eğitilmesini organize etmek ve dijital çağın ortaya çıkardığı meslek gruplarında cinsiyet eşitliğinin sağlanmasını desteklemek.

SosyalBen®
AKADEMİ

Bir İş/Kariyer Olarak Sosyal Girişimcilik Komitesi

Bir İş/Kariyer olarak Sosyal Girişimcilik Komitesine katılım sağlayan gençler, problemlerin tanımlanmasından önce mevcut durum analizinde bulunmuşlardır. Mevcut durumun değerlendirilmesi için ise probleme yaklaşımın ve bu problemin çözüm önerilerine dair fikirler ve öneriler geliştirilmiştir. Yapılan SWOT analizi ile mevcut durumu geniş bir perspektif ile okuyabilen gençler, ardından sorun analizine odaklanmış ve belirlenen ortak sorunlar üzerinden çözüm önerilerini SMART (Specific, Measurable, Attainable, Realistic, and Time Bound / Spesifik, Ölçülebilir, Ulaşılabilir, Gerçekçi ve Zamana Bağlı) bakış açısıyla üretmişlerdir.

Bir İş/Kariyer olarak Sosyal Girişimcilik komitesi konuyu 3 ana başlıkta ele almıştır.

- Gençlerin Sosyal Girişimci Kimliğine Bakış Açısı
- Sosyal Girişimin Bölgesel Kalkınmadaki Rolü / Türkiye'de Sosyal Girişimciliğin İstihdama Katkıları
- Sosyal Girişimciliğin Yaygınlaşmasında Gençlerin Rolü

Bir İş/Kariyer olarak Sosyal Girişimcilik Komitesi Mevcut Durum Analizi

Toplumların ihtiyaçları da bireylerin ihtiyaçları gibi sonsuzdur ve sınırsızdır. Toplumlar devamlılıklarını sürdürmek ve refah seviyelerini artırmak için ihtiyaçlar kümesinden doğan unsurları analiz ederek karşılamak zorundadır. Aksi takdirde toplumsal sorunlar çözümsüz hale gelir ve çözümsüz hale gelmiş bu sorunlar başka sorunların kaynağı olabilir. Bu anlamda sosyal girişimler toplumun ihtiyaçlarını analiz edip belirlenen problemlere karşı maddi kazancı ön plana almaksızın problemin çözümüne yönelik sistemler kurmak üzere ortaya çıkmış kurumlardır. Sosyal girişimciler bu kurumların aktörleridir. Toplumun ihtiyacına yönelik kurulmuş ve elde edilen kârın yine topluma

döndüğü organizasyonun oluşturulması ise sosyal girişimcilik olarak ifade edilmektedir. Sosyal girişim ve sosyal girişimcilik kavramı Türkiye'de yeni yeni tanınmaya başlayan kavramlardır.

Mevcut durum analizinde gençlerin Bir İş/Kariyer olarak Sosyal Girişimciliğe bakış açısı üzerindeki güçlü, zayıf yönleri ile ortaya çıkardığı fırsat ve tehditler ele alınarak başlanmış ve tüm yönleri dört farklı alan altında ele alınmıştır.

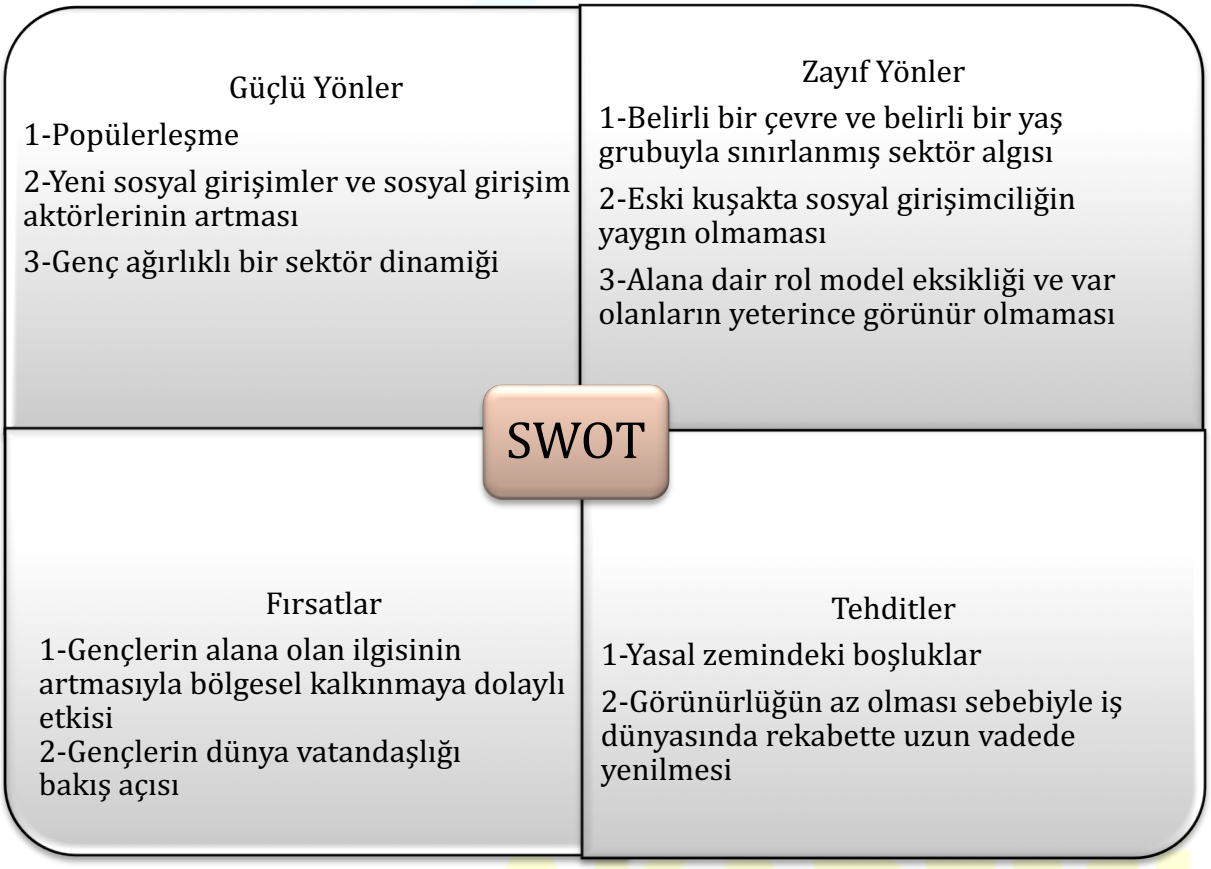

Gençler arasında son yıllarda yaygınlaşmaya ve popülerleşmeye başlayan bu kavramın sektöre yeni bir soluk getirmesi kaçınılmazdır. Gençlerin alana olan ilgisinin artması ile yeni sosyal girişimler ve ekosistem aktörleri oluşmakta; bunlar, toplumsal sorunların çözümü için yeni yaklaşımlar geliştirmektedir. Gençlerin alana olan ilgisinin artması ile sosyal ve çevresel sorunların ortadan kalkması için yeni çözüm arayışına yönlenmesi; sürdürülebilir kalkınmaya teşvik edilmelerine zemin hazırlamıştır.

Sosyal Girişimlerin görünürlüğü ve sektöre ilişkin toplumsal farkındalık hâlen kısıtlı bir seviyede olduğu için gençlerin dinamizminden yararlanarak, Türkiye'de sosyal girişimciliğe ilişkin farkındalığın arttırmasını sağlamak ve Türkiye'nin bu alanda gelişmeye nasıl devam edebileceği konusunda gençlerin fikirlerinin alınması oldukça önem arz etmektedir.

Sosyal girişim yöneticilerinin ya da liderlerinin %55'i kadındır; geleneksel işletmelerde ise bu oran sadece %18,9'dur. Sosyal girişim liderleri, aynı zamanda gençtir. Geleneksel işletmelerde liderlerin %21,4'ü 35 yaşın altındayken, bu oran, sosyal girişimlerde %47,28'dir. (British Council, (2019), Türkiye'de Sosyal Girişimlerin Durumu, Sayfa:50)

Yukarıda bildirilen oranlarda göze çarptığı gibi sosyal girişimciliğin gençlerin merceğinde olan bir mecra olduğu açıkça gözlemlenmektedir. Gençler sosyal girişimcilik alanında çalışmalar yapma isteği ve yaptıkları işlerde anlam arayışı içerisine girdiklerini ifade etmektedir. Gençlerin alana olan ilgisinin artması toplumsal ve bölgesel kalkınmada bir fırsat olarak nitelendirilmektedir ancak eski kuşaklarca sosyal girişimcilik algısının tam olarak oturmaması sebebiyle gençler çoğu zaman önce yakın çevresini yapmak istediği işe/kariyere ikna etmek durumunda kalmaktadır. Sosyal girişimciliğin görünürlük bakımından belirli bir çevre ve belirli bir yaş grubuyla sınırlı kalması sebebiyle algı ve bilincin yaygınlaşması yavaşlamaktadır. Gençlerin mevcut durumda değindikleri bir diğer nokta ise sosyal girişim kurumlarının görünürlüklerinin iş dünyasındaki diğer kurumlara göre daha az olması sebebiyle çoğu zaman sosyal girişimlerin yarattığı yenilikçi fikirler iş dünyasına esinlenme aracı olabilmektedir. İş dünyasının kar amacı güden daha agresif pazarlama tekniği ile sosyal girişimi yok olma tehlikesiyle karşı karşıya bırakabilmektedir.

Mevcut durumda gençlerin bakış açısına göre sosyal girişimcilik toplumun yararına yapılan anlamlı işler bütünü olarak nitelendirilirken alana dair rol model eksikliği/var olan rol modellerin yeterince görünür olmaması, kurumun mensup olduğu sosyal girişimcilik algısının yerele yayılması konusundaki eksikliklerine dair ortak görüş bildirilmiştir.

Bir İş/Kariyer olarak Sosyal Girişimcilik Komitesi Sorun Tespitleri

Bir İş/Kariyer olarak Sosyal Girişimcilik komitesine mensup 60 gencin çalışma gruplarında konuşulan sorun tespitlerinden ilki toplumda sosyal girişimlerin ve sosyal girişimcilerin yeterince görünür olmaması ve bilinmemesi yönündedir. Özellikle genç sosyal girişimcilerin topluma olumlu rol model olarak konumlanabilmesi için daha fazla görünür kılınması ve desteklenmesi gerektiğini vurgulamışlardır. Toplumda özellikle 14-25 yaş arasındaki gençlerin takip ettiği sosyal medyada görünür olan isimlerin gençleri üretimden daha çok tüketime yönlendirdiğini bu sebeple toplumsal fayda üreten genç girişimcilerin topluma örnek teşkil edebilmesi için desteklenmesinin önemi üzerine konuşulmuştur.

Öte yandan mevcut durum analizinde de bahsedilen bir diğer sorun sosyal girişimlerin, kâr amacı güden özel sektör kurumlarına yenilikçi fikirleriyle esinlenme kaynağı olması ancak görünürlük anlamında çoğu özel sektör liderinin agresif pazarlama stratejisi ve bilinirlik avantajı nedeniyle bu rekabette geride kalması sebebiyle uzun vadede sosyal girişimi yok olma tehlikesiyle karşı karşıya bırakmaktadır. Bu özellikle yeni kurulmuş sosyal girişimler için oldukça önemli sorunlar arasında yer almaktadır.

Katılımcı gençler aynı zamanda sosyal girişimcilik kavramına yönelik politikaların yetersiz olması bunun mesleki ve kurumsal tanım çerçevesinin yeterli olmaması üzerinde durmuşlardır. Uzun vadede bu süreç sosyal girişimlerin kurumsal ve tanımsal algısının oturmaması ve süreci yavaşlatmasına sebep olacaktır.

Bugün Türkiye'de sosyal girişimcilik şirketlerinde çalışan ve sosyal girişim modeli kuran bireylerin çoğunluğu X ve Y kuşağı mensubu bireylerdir. Türkiye'de yeni yeni yaygınlaşan sosyal girişimcilik algısı yeni girişimlerin oluşması ve bu girişimlerde istihdam edilecek nitelikli personel ihtiyacını doğurmaktadır. Ancak yeni şekillenen bu sektöre yönelik kariyer ve iş planlaması yapan gençlerin erişebileceği eğitim ve alana yönelik gelişim materyallerinin erişilebilir olmaması oldukça önemli bir sorun teşkil etmektedir.

Yapılan araştırmalarda açıkça görülmektedir ki kariyer planlama olarak sosyal girişimciliğe yönlenen gençlerin çoğu sosyoekonomik düzeyde orta sınıfta konumlanmaktadır. Sosyal girişimci olmak için

tüm temel ihtiyaçlarını karşılamış, iyi olma haline erişmiş bireyler sosyal girişimciliğe yönlenmektedir veya tüm imkanlara sahip olduğu için toplumsal sorunlara karşı duyarlılığı nispeten daha az olan kişilerin sosyal girişimciliği tercih etmemesi gibi bir algı oluşmaktadır. Bu sosyal girişimcilik için uzun vadede sadece belirli bir kesime konuşan kariyer yöntemi olarak konumlanmasına sebep olacaktır. Ancak sosyal girişimcilik toplumun her kesimince ilgi odağı olup aktif vatandaşlık bilinci ile toplumsal problemlere çözüm üretme çabasının bilinci ile harmanlanırsa gelişecek ve yaygınlaşacak bir sektördür.

Bir İş/Kariyer olarak Sosyal Girişimcilik Komitesi Çözüm Önerileri

Yukarıda bahsedilen sorun tespitlerinin yanı sıra ele alınan konuların çözümlenmesi için nasıl adımlar atılabileceği konusunda gençler çözüm önerileri geliştirmişlerdir.

Öncelikle sosyal girişim ve sosyal girişimcilik kavramlarını toplumun her kesime tanıtılması ve öğretilmesi gereken kavramlardır. Bu bağlamda bireylere sosyal girişimciliğin de bir iş/kariyer yöntemi olabileceğini aktaran sosyal medya kampanyaları/kamu spotları gibi iletişim kanallarından bunların tanıtım içerikleri hazırlanmalıdır ve bunun yaygınlaşması için lise ve üniversite öğrencisi olan 14-25 yaş arasındaki gençler işin içerisinde olmalıdır.

İletişim kanallarının yanı sıra sosyal girişimlerin yerelde yaygınlaşabilmesi ve bir meslek alanı olarak gelişebilmesi konusunda gençlik merkezleri çok ciddi bir güç olarak nitelendirilmiştir. Türkiye'nin dört bir yanında bulunan 310 tane gençlik merkezinde ve üniversitelerde yaygınlaştırılması planlanan genç ofislerde sosyal girişimciliğin anlatılması ve öğretilmesi için sosyal girişim modüllerinin hazırlanması, danışmanlık verilmesi ve bu alana teşvik edilmesi sosyal girişimciliğin bilinirliği ve yaygınlaşması anlamında oldukça yarar sağlayacağı kanaatine varılmıştır. Öte yandan Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesinde düzenlenebilecek sosyal girişimcilik zirvelerinde liseli ve üniversiteli gençleri uygun genç rol modellerle buluşturup çalıştay ve fikir kampları yapılabileceği öne sürülmüştür. Covid-19 döneminde bunun dijitalden de yapılabileceği ve bakanlık desteği ile çok daha kapsamlı hale gelebileceği aktarılmıştır.

Bakanlık bünyesinde bulunana genç gönüllüler platformunun yanına Sosyal Girişimcilik Gençlik Platformu hazırlanarak genç akranların birbirine ilham kaynağı olması adına, kişisel projelerini aktardıkları, desteklerini talep ettikleri ve girişimlerini anlattığı dijital bir platform kurulabilir. Bu gençler arasında özendirilen bir platform haline getirilmeli ki yaygınlaşıp daha fazla insana ulaşabilir kılınsın.

Gençlerin sosyal girişimciliğe özendirilmesi, sektöre ilişkin bilgi düzeyinin arttırılması, yeni aktörleri sektöre çekip alandaki istihdam politikasının geliştirilmesi amacıyla hem yüksek öğrenim hem de okul düzeyinde sosyal girişimcilik eğitiminin yaygınlaştırılması gerekliliği vurgulanmıştır. Türkiye'deki mevcut 203 üniversitenin 18'i aktif ve düzenli olarak sosyal girişimcilik alanında faaliyet yürütmektedir ve bunların 13'ü doğrudan sosyal girişimcilik ve sosyal inovasyon ilişkin dersler sunmaktadır. Bu derslerden dokuzu son üç yıl içerisinde müfredata girmiştir. Lise ve üniversitelerde sosyal girişimcilik faaliyetleri yaygınlaştırılmalıdır. Sosyal girişimcilik algısı yaygınlaştıkça bireylerde kişisel olarak aktif vatandaşlık bilinci gelişecek ve bireyler bulundukları bölgelerin kalkınmasına yönelik girişim alanlarına yöneleceklerdir.

Ayrıca şu an sosyal girişimleri tanımlayan bir yasal statünü var olmaması sebebiyle yaşanan kavramsal ve hukuksal sıkıntılar yaşanmasına mâni olmak için sosyal girişimlere özel yasal zemin hazırlanması gerektiğini vurgulanmıştır. Ayrıca sosyal girişimciliğe teşvik politikalarının oluşturulması gençleri sosyal girişimciliğe yönlendirerek uzun vadede istihdama katkı sağlayarak ülke ekonomisinin gelişimine fayda sağlanacaktır.

SosyalBen AKADEMİ

KAPANIŞ

COVİD-19 döneminde çevrimiçi kanallar aracılığıyla hayata geçirdiğimiz Digital Camğing for Community ile gençlerin gücüne inanarak onları değişimin bir parçası olarak harekete geçirmek için Dünyadan Biz Sorumluyuz mottosuyla yola çıktık. 18-19 Mayıs tarihlerinde 163 genç katılımcı ile gerçekleşen Digital Camping For Community'de 3 ana başlıkta toplumsal kalkınma öğeleri ele alınmıştır. Gençlerin etkin katılımı ile her komitenin ayrı ayrı sorun tespitleri ve çözüm önerileri yukarıda hazırlanan raporda listelenmiştir. Katılımcı 163 gencin rapordaki sorun tespitlerinde detaylıca bahsettiği çözüm önerilerini özetlemek gerekirse; gönüllülük ve sosyal Girişimcilik kavramlarını yaygınlaştırmak birçok sorunun çözümünde anahtar bir adım olacaktır.

Raporun sonucunda diğer ortak gündem gönüllülük ve sosyal girişimciliğe yönelik eğitim ağlarının yeterince bilinmemesi ve gençlere tanıtımı konusunda yetersiz kalınmasıdır. Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın oluşturduğu "Genç Gönüllüler Platformu" kapsamında bu eğitim ağlarına daha sıklıkla yer verilmesi ve tanıtımı için gençlerin daha fazla söz sahibi olarak işin içerisine alınması bahsi geçen eğitim desteklerinin daha fazla tabana yayılmasını sağlayacaktır.

Gençler önerileri çerçevesinde yapılabilecekleri destekler konusunda heyecan içerisindedir. Digital Camping For Community'nin planlanma ve uygulama süreçlerinde yaşanılan deneyimlerle hazırlanan bu raporda gözlemlenen en önemli noktalardan bir diğeri gençlerin değişimin ve dönüşümün bir parçası olmak için hazır olduklarıdır. Dijital kampın başvurusuna gelen yoğun talebin yanı sıra iki gün içerisine yayılmış sekiz saatlik içeriğin tüm sürecinde gençler en verimli ve aktif şekilde konumlanıp toplumsal farkındalığa yönelik fikir alışverişleri ile oldukça değerli geri bildirimlerde bulunmuşlardır. Burada gösterilen aktif katılıma referans ile bizlere düşen temel görev gençleri değişim ve dönüşümün bir parçası haline getirip onlara maksimum düzeyde sorumluluk vermek ve dönüşümün en kıymetli aktörü haline getirmektir.

Dünyadan Biz Sorumluyuz diyerek harekete geçip fark yaratmak isteyen gençlerimize ve bu yolda ihtiyaç duydukları rehberlik desteğini sunmak için katılım sağlayan komite uzmanlarımıza SosyalBen Vakfı'nın iktisadi işletmelerinden SosyalBen Akademi olarak sonsuz teşekkürlerimizi sunarız. Hazırlanan bu raporun ilgili konular hakkında gerçekleşecek çalışmalara rehber olmasını ümit ederiz.

KAYNAKÇA:

- Aslı Balaban, İnci Çoban İnce, (2015),Gençlerin Sivil Toplum Kuruluşlarındaki Gönüllülük Faaliyetleri ve Gönüllülük Algısı: Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı Örneği, Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi: Cilt:30 Sayı:2 Sayfa:149-169.
- Gençlik ve Spor Bakanlığı, Gönüllülük Stratejisi, (2019), Sayfa: 12-14.
- TÜSEV, (2011) Türkiye'de Gönüllülük- Gönüllü Rolünün ve Katkılarının Keşfedilmesi, Türkiye'de Sivil Toplum: Bir Dönüm Noktası, Sayfa. 52.
- TÜSEV, (2014), Dünya Gönüllüler Günü Raporu
- British Council, (2019), Türkiye'de Sosyal Girişimlerin Durumu, Sayfa:50
- FUNRAISE, (2019) , Global NGO Technology Report
- We are Social,(2019), Digital Turkey 2019 Raporu
- UNICEF, (2007), Adolescents and Civil Engagement, , Social Entrepreneurship and Young People

SosyalBen AKADEMİ